

Eczanelerde Gelir Vergisi Uygulamaları

Ecz. Süheylâ ULUTAŞ

Kıymetli Meslekdaşlarım,

Eczanelerin sene sonu itibariyle maliyeye vermiş oldukları beyannamelerle, devlet hazinesine vergi suretiyle gittikçe artan bir katkıda bulunmaları meslekî açıdan duyduğumuz bir kıvançtır. Vergi beyannamelerinin dört esas unsuru olan, envanter, masraflar, alışlar ve satışlar, (diğer perakendecilere göre) eczaneler için bugün daha açık ve kesin olarak belirlenmiş durumdadır. Envanter ve masraflar üzerinde söz konusu edilecek bir nokta bulunmadığına göre eczane alış ve satışları üzerinde biraz durmak gerekir.

Meslek dallarındaki müesseselerin gittikçe daha ciddi kuruluşlara yönelmeleri faturasız satışları mesleğimiz için hemen hemen ortadan kaldırmış gibidir.

Eczaneler emtea alışlarını ya ecza depoları veya ilâç imalcilerinden temin etmektedirler. Buna göre de alışları üzerinden birbirinden farklı kâr nispetleri doğmaktadır.

1968 senesinde çıkarılan Türk Eczacıları Birliği Deontoloji Tüzüğü meslekdaşlar arası rekabeti önlemek mesleğin zedelenmesine ve dejenerasyonuna imkân vermemek amacıyla bir çok müeyyideleri bünyesinde toplamış bulunmaktadır. Satışlar için özel ve resmi kuruluşlarla yapılan sözleşmelerde tüzükte ön görülen % 6 iskonto nispeti haricinde perakende olarak hiç bir iskonto kabul edilmemektedir. Bu itibarla denebilir ki eczaneler için vergi hesaplamaları gerçeğe en uygun bünyeyi taşımaktadır.

Ticaret Odaları eczaneler için ortalama kâr oranını % 15 olarak göstermektedirler. Ancak bu nispet vergi daireleri için bir oto kontrol mekanizması olarak kabul edilmekte ve genel bir anlam taşımaktadır.

Oysa ki; eczaneler vergi konusunda ayrı ayrı gelir ve gider durumları olan birer ünitedir.

Her birinin ilâçları aldığı yerlere, masraflarına ve özel Kurumlarla olan anlaşmalarının nispetlerine göre değişen kâr oranları vardır. Maliye müfettişleri eczane teftişlerinde, esas olan burada saydığımız vergi kanunu hükümlerine göre tetkiklerde bulunmaktadırlar.

Meslekdaşlarımızı konu üzerinde uyarmada fayda gördüğümüz hususları sıralamak gerekirse;

Her eczane için ortalama kâr haddi; perakende sattığı ilâcın maliyet bedeline göre hesaplanmalıdır. Şöyle ki;

Perakende sattığı ilâcı ecza deposundan almış ise maliyet bedeli başka imalciden almış ise maliyet bedeli başkadır. Maliyet bedeli hesab edilirken bir de bu yerlerden almış olduğu (var ise) iskontoların hesaba gireceği unutulmamalıdır. Belki bu maliyet hesabı tespit edilirken eczaneler lehine ufak bir yüzde olarak fire, söz konusu edilebilir. (kırılan dökülen, bozulan, uçan v.s. gibi) Aslında vergi kanununda bunların toplanıp maliyeden çağırılacak uzmanlarca mühür altına alındıktan sonra masrafa işlenmesi öngörülmekte ise de mesleğimizde kullandığımız maddelerin bir çoğunda bu şekli uygulamak mümkün olamamaktadır. On-

dan dolaydır ki ufak bir yüzde nispetindeki fireyi meslek bakımından burada kabul ettirmek zorundayız.

Netice;

Meslekdaşlarımıza,

a) Ticaret Odalarının gösterdiği % 15 nispetindeki ortalama kâr nispetinin genel bir anlam taşıdığı-

nın, b) Perakende sattığı ilâçlarının satın aldığı yere ve bu yerlerden almış olduğu iskontalara göre ayrı

maliyet bedeli taşıdığı ve ayrı kâr nispetleri getirdiğinin,

c) Yukarıda saydığımız hususlar dikkate alındıktan sonra her eczane için ayrı çıkan ortalama kâr haddinden masraflar ve resmi ve özel kuruluşlara yaptığı % 6 iskonto düşüldükten sonra kalan kısım üzerinden vergi vermelerinin doğru olacağını bildirilmesinde fayda mütalâa etmekteyiz.

Saygılarımızla...